

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

12 Vtrùm pro ingressu Religionis aliquid dare vle accipere sit simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Dixi, si fiat sine iusta causa. quia in multis casibus licitum est aliquid dare ministro Ecclesiae: ut aliquem actum spiritalem omittat; modo illa omisio non sit connexa vsui spiritualis potestatis, ut supra n. 64. dictum est. Possumus enim iniurias Dei pecunia oblata impedire. Idem dico de grauisimis iniurijs proximi, quae aliter auerti nequeunt, ut si vellet aliquem iniuste excommunicare. Ipse tamen pecuniam licite non potest exigere, nisi forte in casu pro damni vel incommodi compensatione, quod omittendo subiturus esset.

DUBITATIO XII.

Utrum pro ingressu Religionis aliquid dare vel accipere sit simonia.

66 **R**espondeo & Dico Primum, Simonia est si pro iplo statu religioso aliquid offeratur vel accipitur. est certa & communis D.D. quia hic status est res omnino supernaturalis & caelestis. Petes, Utrum idem dicendum sit, si donis & muneribus intendam te pertrahere ad religionem Catholicam, vel ad meum Monasterium?

Respondes, Si solum intendam allicere animum, ut sponte haec complectaris, certum est non esse simoniam: licitam enim est beneficij allicere ad salutem & salutaria omnia: modo tamen absit scandalum, ne videantur pretio fieri Christiani vel Religiosi. Si verò intendam absolute obligare, videtur esse simonia, ut insinuatur cap. 2. Quam pio. 1. quaest. 2. vbi dicitur, *Nusquam legimus Dominum discipulos, vel eorum ministerio conuersos, quempiam ad Dei cultum muneribus interuentu pronocasse.* Sed verius puto non esse proprie simoniam; quia pro temporalibus non obligo illum, ut mihi, vel alteri meo nomine, det aliquid spirituale: sed ut sibi ipsi consulat, & salutaria amplectatur. Confirmatur, quia turpitudine illius actus non est sita in eo quod spirituale comparetur pretio temporali: alioquin ne sub conditione quidem obligari quis posset, nimirum ut vel ingrediatur Religionem, vel refundat 100. aureos quos in hunc finem ei dedi. Quando enim agitur de comparanda re spiritali, ne hoc quidem modo obligatio potest interuenire. At satis constat illud non esse illicitum, ut statim dicemus, & vsus quotidianus probat. Consistit igitur illius actus deformitas in eo quod homo pretio temporali obligetur ad id quod liberè & ex affectu salutis animae, non commodi temporalis, capessi debet. Vnde in alijs rebus spiritalibus admitti potest haec absoluta obligatio absque vitio simoniae, v. g. ut talibus diebus facias Sacrum, tali loco, in tali altari, &c. ergo non est hic proprie simonia, saltem Iuris diuini. Cauendum tamen est, tum propter scandalum, ut dictum est; tum quia Religionis professio debet esse libera. vnde non potest ita obligari quin possit resilire, si in probatione viderit sibi non conuenire.

67 Simili modo non potest Monasterium inops pacisci cum opulento, ut pro Praelato, quem illi suppeditat, certam pecuniam rependat; qui est calus dicti capitis, Quam pio: quia reuera hic daretur spirituale pro temporalibus. Vnde etiam videtur simonia, si Monasterium sui commodi spiritualis vel temporalis causâ, muneribus aliquem absolute ad

ingressum obstringeret; daret enim temporale, ut ipse in gratiam & commodum ipsorum capesseret spirituale: secus si non absolute. nam potest quis ali in studijs, vel accipere commoda à Monasterio, ea lege ut postea ingrediatur, vel si non fuerit, teneatur illos sumptus refundere; si autem ingressus fuerit, liber sit ab hac obligatione. Pater, quia licet mutare sub conditione ut non tenearis restituere, si Religionem ingressus fueris; tenearis verò si non fueris: nihil enim hic datur pro ingressu Religionis tamquam pretium, sed datur gratis, & ingressus Religionis requiritur tamquam conditio, ut donatio vim habeat: quo modo etiam legatum quoduis relinquere potest.

Dico Secundò, Si Monasterium est opulenti, videtur esse simonia, saltem Iuris Ecclesiastici, exigere aliquid pro sustentatione ingredientis. Docet hoc D. Thomas in 4. d. 25. q. 3. art. 2. ad 7. vbi ait, *Si sine gravamine Monasterij possit recipi nouitius, simoniacum est aliquid exigere.* Actianus quodlib. 9. littera V. Victoria relict. de simonia p. 2. n. 1. 2. vbi dicit omnes D.D. sentire hoc esse simoniam. Probatur Primum, Quia ius viuendi de bonis Monasterij sic est annexum profectibus, sicut praebenda officio Ecclesiastico: ergo sicuti pro praebenda non potest quidquam exigi, ita neque pro iure sustentationis.

Quidam negant antecedens, Quia, inquit, Monachi olim non habebant ius viuendi ex bonis communitibus, sed solum ex opere manuum. Deinde Monasterium non teneret monachum alere lege iustitiae; sed solum ex misericordia.

Sed contra. Quia etiam olim non habebant ius, quando se omnes labore manuum sustentabant, tamen modo postquam Monasteria ad sustentationem fratrum sunt copiose dotata, & auctoritate Ecclesiae sic instituta, non video cur singuli Religiosi ius non habeant ad alimenta ceteraque necessaria, & cur Monasterium non teneatur lege iustitiae singulos alere; cum singuli sint pars illius communitatis, quae illorum bonorum dominium, vel certe liberum usum habet. Idem tenet Nauarr. commentar. 2. de Regular. num. 29. 65. & alibi.

Secundò probatur, Quia vel exigitur aliquid pro ipso statu, vel pro iure alimentorum: si pro statu, est expressa simonia iuris diuini: si pro iure alimentorum, cum hoc ius sit debitum ratione status, censetur velle vendere ipsum statum, ex quo hoc ius prouenit, sicut dictum est de beneficio, dubit. 2. & 4.

Notandum tamen quosdam sentire, hic nullam esse veram simoniam, quando pecunia solum pro sustentatione exigitur, sed solum praestitum in foro externo. Ita Siluester v. Simonia, quaest. 15. Toletus lib. 5. cap. 89. Sotus lib. 9. de Iustit. quaest. 6. art. 2. ad quartum, & multi alij recentiores. Confirmatur, quia non exigitur temporale pro spiritali tamquam pretium; sed solum requiritur tamquam conditio ut Monasterium accessu aliorum non grauetur: cum enim bona sint communia, neque certi prouentus singulis profectis sint attributi, sit ut opes communitatis, respectu singulorum, minuatur aliorum ingressu, neque tam commode possint recipi pauperes, qui alias bene idonei. ad hoc igitur cauendum, paciscuntur cum

ijs, qui opes habent, vt inferant alimenta: quæ ratio non habet locum in beneficijs. Itaque non exigunt pro iure alimentorum propriè, sed damni vitandi causa; & ne illorum accessu, pauciores alij possint admitti. hæc ratio benè ostendit, non esse simoniam Iuris diuini. Quod tamen aliquo modo sit simonia; videtur posse conuinci ex Canonibus, qui absolute prohibent aliquid exigi ab ingredientibus, vel pactum fieri, & puniuntur dantes, tum accipientes: hos enim iubent suspendi ab executione ordinis & officij, illos verò ad aliud Monasterium transferri; vt patet cap. Veniens ad nos. 19. & cap. Dilectus. 36. de simonia, & Extrauag. prima de simonia, vbi suspenduntur Conuentus & Capitula, quæ pactus, vel prædicia, vel similia in Religions ingressu, etiam ex consuetudine, (quam dicit esse corruptelam) exigunt; & illi, qui hæc dant, excommunicantur. Neque dici potest, Canones loqui ex præsumptione: quia potius præsumendum est illa exigi non pro statu spiritali, sed vel ad leuamen Monasterij, vel tamquam conditionem, vt recreetur Conuentus in illis veluti nuptijs spiritalibus; & vt tractentur amici. non enim arbitrandum est illos velle pessimo modo facere, quando minus malus suppetit. Probabilis dici posset, olim fuisse simoniam Iuris humani, & adhuc esse; vbi illi Canones vigent; vbi verò longa consuetudine contrarium seruetur, illam simoniam desisse. Semper tamen speciem simoniæ retinet, & verum avaritiæ est signum.

70
Videtur non esse simonia, vbi longa consuetudo contrarium seruat.

71
Dico Tertio, Si Monasterium inopia premitur, ita vt non possit plures sustentare, non est simonia, pacifici cum ingredientibus de sustentatione. Ita D. Thomas quaest. 100. art. 3. ad 4. & in 4. Sentent. loco citato, Silvester supra quaest. 13. Idem tenent Victoria, Sotus, Caietan. Nauarrus, Ioannes Medina, & alij plerique. Ratio est, quia hic nihil spiritale venditur; illa enim pecunia solum requiritur vt condicio quadam necessaria, vt alij Religiosi non grauentur: non enim par est vt maiorem inopiam subeant causâ eorum qui petunt admitti, quando hi ipsi facile possunt istud incommodum auertere. Nec obstat cap. Quoniam. 40. de simonia; quia ibi agitur de Monasterio, quod falsò prætendebat paupertatem, vt notauit Silvester. Dici etiam potest, Iura antiqua in Monasterijs tenuibus per contrariam consuetudinem esse abrogata.

72
Dicitur Concil. de numero.

Circa prædicta Notandum Primò, Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 3. de reformatione Regul. statuisse, vt in Monasterijs & domibus tam virorum quam feminarum, is tantum numerus construatur & seruetur, qui ex proprijs redditibus Monasteriorum vel consuetis elemosynis commodè possit sustentari. Vnde Superiores, & illis negligentibus, Ordinarij debent hunc numerum constituere, & non permittere vt plures admittantur; & consequenter ne fiant pacta de alimentis, aut de dote: (sic enim in Monasterijs feminarum vocari solet) quamuis enim Concilium hoc expressè non prohibuerit, tamen sequitur ex illius decreto, est que Iure antiquo vetitum.

73
Notandum Secundò, Non videri peccatum, saltem mortiferum, si plures admittantur vbi hic numerus nondum est constitutus, aut si paciscan-

tur de dote, quando Monasterium est tenue: quia decretum illud nondum videtur receptum; & vsus contrarius non est contra rectam rationem, & Congregatio Cardinalium nihil aua est hac de re definire, sed censuit ad Summum Pontificem deferendum.

Nec obstat cap. Periculoso, vnic. §. Sanè, de statu Regul. in 6. Districtius, inquit Pontifex, prohibemus, ne in Monasterijs Ordinum non mendicantium aliqua recipiantur in sorores, nisi quot poterunt de ipsorum Monasteriorum bonis sine prouentibus absque penuria sustentari: si secus actum fuerit, irritum decernentes. quia responderi potest, illa, quæ inferuntur, hoc ipso fieri bona Monasterij, & sic eam, quæ admittitur, ali posse de bonis Monasterij. Deinde non videtur vsu receptum; quia passim ignoratur dispositio huius Canonis.

DUBITATIO XIII.

Verum sit simonia, exigere pretium pro doctrina Theologica.

74
Respondeo & Dico Primò, Exigere aliquid pro doctrina theologiæ naturalis seu metaphisica, non est simonia. est ferè communis DD. Probatur, quia hæc doctrina non est res supernaturalis, sed est actus naturalis intellectus, voce explicatus; adducens alterum ad cognitionem naturalem: ac proinde non est materia simoniæ. Vnde potest estimari non solum ex labore, qui ponitur in studendo, sed etiam ex sublimitate rei & veritatis, ad quam mentem alterius eleuat; eoque amplius exigi, quòd veritas illa est sublimior, magisque abdita, vt dictum est dubit. 1. vnde videmus, professionibus sublimioribus maiora esse constituta auctoramenta. Idem sequitur ex sententia Altiisiodorensis, & Alexandri de Ales; qui dicunt scientiam vendi non posse, laborem docendi posse; quia hic labor non habet estimationem notabilem, nisi ex re in qua versatur.

Dices, Veritas illa est quid æternum & increatum: ergo sine iniuria vendi non potest. Secundò, Non est mea vel tua, sed solius Dei, teste D. Augustino in Confessionibus. Denique omnis veritas seu cognitio veritatis est à Spiritu sancto, teste D. Ambrosio.

75
Obiectio.
Respondeo, Veritatem esse quid increatum & Resp. æternum vt est in obiecto æterno, & vt est in mente diuina; & hac ratione vendi non posse. Vt autem est in mente & in intelligentia docentis & discantis, est quid creatum: non tamen propriè dici potest vendi, ea enim quæ est in docente, vel in actu intellectus illius, non venditur; quia docens, suam cognitionem & veritatem non transfert in discantem, sed sibi eam retinet. ea verò, quæ nascitur in discante, non oritur solâ docentis operâ; vt qui extrinsecus tantummodo obiectum proponat, sed ex vi luminis intellectus. propriè tamen dici potest vendere suum docendi laborem, industriam, & vocem; quatenus vilis est ad obiectum tam nobile proponendum; & consequenter concedi potest, veritatem indirectè vendi, videlicet quatenus oritur ex labore & industria docentis, in mente discipuli, & vilis est ad conuictum humanum, ad dignitatem & nominis

Vendit idem bonè & vocem suam.